

No Libro A Ester No Pakatonngan so Paytābwan no Nya Libro

Naparin nyaya do palasyo no inspirador do Persya no tabo mimyan librwaya ni Ester. As no paytābwan nya, ki maynamot do asa mabakes a Jodyo a si Ester as kan maynamot do katedred no kapangtokto na kan kadaw na siras Jodyo saw a kapayngay na, ki insalākan na sa do kadiman da a tabo.

Ilawlawag pa no nya libro no Ester an maypāngo a nangrogi kan āngo chakey na batahen no pistaen dayan Jodyo a “Pista no Porim.”

No Naychakarwan no Nya Libro

Pakatoneng (1:1-2)

No kapidi ni Ester a rēyna (1:1-2:23)

No panggep ni Haman a kadiman siras Jodyo saw (3:1-5:14)

No kabītay ni Haman (6:1-7:10)

No kaābak dan Jodyo saw so kabōsor da saw (8:1-10:3)

Ester

No Kasōkir ni Rēyna Basti si Āri Ekserses

¹ Siraw nyaw naparin do chimpo ni Āri Ekserses.* Iyaw nya Ekserses, ki nangitoray so asa gasot, dadwa poho, kan papito a probinsya

---

* **1:1** 1:1 Mana Ahasweros, kan nangitoray do 485-465 B.C. Esra 4:6

makayapo do Indya a mandad Etiopya.† ² Do dāwri a chimpo, no naydisnan no trono ni Āri Ekserses, ki do Sosa a sintro no pagāryan no Persya. ³ As do chatatdo naw a katawen no nakapagtoray na, namarin so pista a para do tabo magtotoray na kan tabo opisyalis na. Nachipista saw totorayen da saw no soldādo do Persya kan Medya‡ kontodo gorbirnadōr saw kan siraw matotohos saw so saad a yapo do probinsya saw. ⁴ Do irahem no anem a kabohan, inpaboya naw kinabaknang no pagtorayan na, dayag, kan kapintas na.

⁵ Sinpangan na, do nakatayoka danaw no nya pista, namarin paw āryaw so pista a para dyirad tabo tawotawo a omidi do Sosa, mabaknang mana mapobri. Iyaw nya pista, ki papito a karaw a namarin do minoyongan no atataw no palasyo. ⁶ Iyaw minoyonganaw, ki nabistyan so kortina saw a mapīno a tela, maydak kan asol. Nachipong sa do hobid saw a mapīno a tela, maydak kan obi so kita, kan nailōdyit sa yapo do sinan singsing saw a pirak. Marmol saw parey saw a nakaikapetan da. Myan saw manaro a paydisnan a namarin do balitok kan pirak a napangay do atataw. No nya atat, ki naar-artyan so marmol, perlas, kan matatarek a kita no mangīna a bato. ⁷ Naitawoy palek do bāso saw a balitok kan matatarek nakasokog da, as kan maboslon palek maynamot do kadadam ni āri. ⁸ Sigon do mandar ni āri, abaw mamilit

---

† **1:1** 1:1 Etiopya mana Kos, ngaran na do kaychowa. ‡ **1:3** 1:3 Persya kan Medya, ki asa a pagāryan.

dyira a minom, ta inbilin ni āri dyirad katalek naw a magsirsīrbi a nolay da a minom kāda asa sigon do chakey na.

⁹ Ranan na, aran si Rēyna Basti, ki namarin met so pista na a para dyirad mababakes saw do palasyo ni Āri Ekserses.

¹⁰ Do chapapito naranaw a araw no pista, taywaraw kasoyot ni āri, ta nadinyat dana. Dawa, tinawagan na saw papitwaw a yonoko na a magsirsīrbi dya. Siraw nya sa: Mehoman, Bista, Harbona, Bigta, Abagta, Setar, kan Karkas.

¹¹ Inbilin na dyira a yangay da hapen si Rēyna Basti a iparang do salapen na a sikokorona tan ipabōya naw taywaraw a kapintas ni baket na dyirad opisyalis naw kan tabo bisīta na. ¹² Ki do nakaibahey daw no yonoko saw so inbilin naw ni āri di Rēyna Basti, chinaskeh naw nangay. Do dāwri, oltimo soli ni āri, kan mapenpen na paba.

¹³ Maynamot ta dadakay no āryaw mangdaw so kapangtokto dan mamagbaga saw maynamot do linteg kan kapangokom, nachisarīta dyirad mamasīrib naw a makapatak so kosto a parinen. ¹⁴ No masanyib a pachisngenan āri, ki sa: Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena, kan Memokan. Siraw nyaw papito a opisyalis do pagāryan no Persya kan Medya. ¹⁵ Binata na dyira a kāna, “Sigon do linteg, āngo maganay a parinen di Rēyna Basti? Inanohdan nabaw yaken a āri do nakaibilin kwaw sya dyirad tinoboy ko saw a yonoko dyaken.”

¹⁶ Ki tominbay si Memokan di āri do kasalasalapan daw no opisyalis saw a kāna, “Ay pakawanen! Madiw nya pinarin Rēyna Basti.

Moyboh aba si āri iyaw inasnesnekan na an dyi pa tabo a opisyalis kan siraw tawotawo do intīro a pagāryan ni āri. ¹⁷ Ta iyaw nya pinarin ni rēyna, ki komayab anchi do tabo a mababakes, kan paynamotan darana dya omanyib siras lalakay da. Batahen danchi a kon da, ‘Inbilin naw ni Āri Ekserses si Rēyna Basti a mangay do salapen na, ki nangay abaw.’ ¹⁸ Iyaw naporinaya sicharaw, madāmag danchi no mababakes saw a mabigbigbig do Persya kan Medya, as tolāden darananchiw nya pinarin ni rēyna dyirad tabo a opisyalis saya ni āri. An komwan, machipandabaw kabon anyib kan kapaysin-iipsok. ¹⁹ As dawa, an makahwahok dyimo mo āri, mangibilin ka pakono so pangeddeng a dya mabaliwan a maitolas do linteg saw no Persya kan Medya tan si Basti, ki maparin na paba polos magparang do salapen mo. As iyaw nawri a saad na rēyna, ki itoroh mo na do matarek a mabakes a mangamangay a maikari kan iya. ²⁰ Anchan maipakatoneng pangeddeng mwaya do intīrwaya pagāryan mo a marahawa, anyiben dananchin tabo mabakes kabahay da makayapo do kabobodisan mandad katotohosan.”

²¹ Chinadaw ni āri kan opisyalis na saw nyaya kapangtokto. Dawa, pinarin āryaw akmas inbaheyaw ni Memokan. ²² Maynamot do dyaya, nangipaw-it so tolas sa dyirad tabo probinsya a itorayan na, sigon do kapaychirin kan kapaytolas do kāda probinsya. No naibahey, ki kāda mahakay, ki iya pakono magtoray do bōkod na pamilya kan chirin na pakono matongpal.

2

No Kapidi ni Ester a Rēyna

¹ Do nakabaw danaw no soli ni Āri Ek-serses, nanakem naw pinarin naw ni Basti kan iyaw nakapangikeddeng naw so maikontra dya.

² Sinpangan na, inbahey dan mamagbagaw a masinged di āri a kon da, “Āngo ta dyi ka may-chichwas siras mapipintas saya babbalāsang a birhin a para dyimo mo āri? ³ Mamidi ka dyirad opisyalis mo saw do kāda probinsya do dya pagāryan a mangyangay siras tabo mapipintas saw a babbalāsang a birhin do pagyanan dayan mababakes do palasyowaya do dya a Sosa a sintro no pagāryan. On, ipaaywan ta sa di Hegay a iyaw yonokwaw ni āri a mangay-aywan siras mababakes mo saw tan papintasen na sa.

⁴ Iyanchiw balāsangaw a kasdayan kapangdidiw mo, hapen mo a rēyna a tādi ni Basti.”

Chinadaw ni āri iyaw nya a binata da dya. Dawa, nawriw inonotan na.

⁵ Do dawri do Sosa, myan asa Jodyo a yapo do tribo ni Benhamin a mayngaran so Mordokeo a pōtot ni Hair a pōtot ni Semay a pōtot ni Kis.

⁶ No pinarin Nebokadnessar a āri do Babilonya, ki inakaw na saw tawotawo no Joda a nabahod.* Si Kis, ki asa dyira a naakaw yapo do Jerosalem kontodo si Jekonya a āri do Joda. ⁷ Si Mordokeo, ki myan kasinsin na a mabakes a mayngaran so Ester. As no ngaran na do Hebreo, ki Hadassah.

---

* **2:6** 2:6 Inābak dan taga Babilonya siraw taga Joda do tawen a 597 B.C. Inakaw ni Āri Nebokadnessar siraw tawotawo no Joda kan Benhamin a inyangay do Babilonya.

Pinarakoh ni Mordokeo si Ester maynamot ta nadiman dana saw inyapwan na, kan inbidang narana anak na. Si Ester, ki makadadaw a balāsang kan kakoskostwanaw inaynawan na.

⁸ Do nakaipakatoneng danaw no inkeddengaw ni Āri Ekserses, āro a babbalāsang naiyangay do Sosa kan naipaaywan sa di Hegay. Aran si Ester, ki naiyangay do palasyowaw ni āri, kan naitalek di Hegay a mangay-aywan so pagyanan daw no mababakes. ⁹ Nahwahok ni Ester si Hegay. Dawa, chinadaw na kan nyeng na inrogi a papintasen, kan tinorohan na pa so machitatārek a mākan. Myan saw tinongdo ni Hegay a papito a mababakes a yapo do palasyo a magsīrbi di Ester, as kan pinayadis nas Ester kan magsirsīrbi saw dya do kagaganayanaw a kwarto.

¹⁰ Inlīmed ni Ester a iya, ki asa a Jodyo maynamot ta nawriw inbilin dya ni Mordokeo.

¹¹ Kararaw a homnabahabas si Mordokeo do atataw no pagyanan dan mababakes saw tan matonngan na an maypāngo dana si Ester kan an āngo danaw mapariparin dya.

¹² Sakbay no naibatang a kaiyangay no kāda balāsang do yanan ni Āri Ekserses, machita patayokahen naw asa poho kan dadwa a kabohan a kapagpapintas a naikeddeng para dyirad mababakes. On, kāda balāsang, machita naw anem a kabohan a maptoptosan so lana no mirra kan anem a kabohan iyaw bangbanglo kan pangpapintas saw. ¹³ As no kangay no balāsang a yapo do pagyanan daw no mababakes a komwan do palasyo a yanan ni āri, mapalobōsan kāda asa

a magpapintas sigon do chakey na. ¹⁴ Mangay daw an mahep, as an mabekas dana maiyangay do matarekaw a pagyanan dan mababakes do aywan ni Saasgas a iyaw yonokwaw ni āri a mangay-aywan siras babbaket saw. Maybidi paba di āri malaksid an chadaw ni āri kan ipatawag naw mismwaw a ngaran na.

¹⁵ Si Ester, ki pōtot a mabakes ni Abihail a marāan ni Mordoqueo, as pinarakoh ni Mordoqueo si Ester a akmay anak na. Do karapit danaw no ka si Ester maiyangay di āri, nawri lang pinaylaylay naw binahey naw ni Hegay a iyaw yonoko a mangay-aywan so mababakes saw. As tābo nakaboya dya, ki inanyib da. ¹⁶ Do dāwri, naiyangay si Ester di Āri Ekserses do palasyo, do chapapitwaw a katawen no nakapagāri na, do chaasa poho naw a kabohan a mapangaranan so Tebet.

¹⁷ Si āri, ki nakadidiw di Ester so kapateg kan kadaw a mangamangay pa kan kadwan saw a babbalāsang. Dawa, kinoronaan na si Ester, kan pinayparin narana a rēyna a tādī ni Basti. ¹⁸ Sinpangan na, namarin si āri so rakoh a pista a pammadāyaw na di Ester, as nakaāwis na siras tabo magtotoray naw kan tabo opisyalis na do pagtorayan na. Inpakatoneng na a iyaw nawri, ki araw no kapaynaynahah do tabo probprobinsya, as kan siboboslon si āri a nangibōnong dyira so rigrigālo a yapo kadādam na.

No Kaisalākan ni Mordoqueo si Āri

¹⁹ Do kapaychichipeh daranaw a minirwa no babbalāsang saw a birhin, nadotokan narana ni

āri si Mordokeo a asa opisyal, kan nachidisna dyirad kadwan saw a opisyalis a myan do rowanganaw no palasyo ni āri. ²⁰ Ki si Ester, nāw na intayotayo ka-Jodyo na a akmas inbilin naw dya ni Mordokeo. As nāw na inanohdan si Mordokeo a akmas nakapanganohed naw dya do kadēkey na paw.

²¹ Kadama naw ni Mordokeo a maydiydisna do rowanganaw no palasyo, myan saw dadwa a yonoko ni āri a maggwardya do pantawaw no kwarto ni āri a sa Bigtana kan Teres. Sira dadwa, ki nakasoli sa di āri kan inpangta da a dimanen.

²² Ki natonngan ni Mordokeo pangta daw kan inbahey na di Rēyna Ester. Otro si Ester, inbahey na di āri a si Mordokeo, ki nadngey na mismo pangta da dya. ²³ Do nakaosisa naw no nya naipadāmag kan natonngan a oyod, binītay da saw dadwaw. Naitolas nya naporin do salapen āri do librowaw no pakasaritāan no pagāryan.

3

No Panggep ni Haman a Kadiman Siras Jodyo Saw

¹ Katayoka dan nya saya naporiparin, pinadayāwan ni Āri Ekserses si Haman a pōtot ni Hammedata a kapotōtan ni Agag.* Pinayparin na a iya danaw katotohosan a opisyal do intīro a pagāryan. ² As inbilin ni āri dyirad tabo opisyalis na saw a myan do rowanganaw no palasyo a ipaboya daw anyib di Haman maynamot do

---

* **3:1** 3:1 Si Agag, ki iyaw āri dan Amalekita. 1 Sam. 15:8, 33; Eks. 17:8-16

kapaydogod da a magdāyaw dya. Pinarin da tabo. Ki si Mordokeo, chinaskeh naw maydogod mana magdāyaw dya. ³ As dawa, inyahes dan opisyalis saw a myan do rowanganaw no palasyo di Mordokeo a kon da, “Āngo ta nagtongpal kaba do bilin naw āri?”

⁴ Kararaw a paychirinan das Mordokeo, ki akmaw abo tadyinya na. “Yaken, ki Jodyo,” initbay ni Mordokeo dyira. As dawa, inbahay dad Haman, ta chiban da an ipalōbos naw komwanaya pariparinen Mordokeo. ⁵ Do nakaboyaw sya ni Haman a dya maydogod si Mordokeo mana magdāyaw dya, ultimo nakapakasoli na. ⁶ As do nakatoneng naw sya a si Mordokeo, ki Jodyo, chanawob naba do aktokto na a si Mordokeo lang madōsa. Dawa, naychichwas so pamosposan tan ipadiman na sa tabo tawotawowaw a Jodyo do intīro a pagāryan no Persya.

⁷ Do chaasa poho naw kan dadwa a katawen a kapagtoray ni Āri Ekserses, do manōmaw a bohan a mayngaran so Nisan, inbilin ni Haman iyaw kapagbibinōnot a iyaw pangaranan daw so Por.† Iyaw nyaw mangikeddeng an āngo a araw kan bohan katongpal so panggep naw a kadiman siras Jodyo saw. Napidi iyaw chaasa poho naw kan tatdo a karaw, do chaasa poho naw kan dadwa a kabohan no mayngaran so Adar.

⁸ Sinpangan na, binata ni Haman di Āri Ekserses a kāna, “Ari saw tawotawo a naychawpit

---

† **3:7** 3:7 No chakey na batahen chirin a Por, ki “bōnot” (Porim, ki āro), as nakayapwan no ngaran no Pista no Porim do Ester 9:20-32.

a napatawa so inawan da dyirad kadwan saya a tawotawo do tabo probprobinsya do pagāryan mwaya. Sira, ki machitarek sa so dadakay dyirad kadwan saya tawotawo kan dya manganohed do linteg mo saya. An komwan, palobōsan moriw nyaya? ⁹ An makahwahok dyimo mo āri, mangikeddeng ka pakono so linteg a maipadiman sa. An parinen mo nya aket, manoroh ako so tatdo a gasot papito a poho kan dadima tonilāda pirak do pangapyan naw no āri so kwarta a maosar a para do pagāryan.”

¹⁰ Do dāwri, pinakaro ni āri iyaw pangsilyo naw a singsing do kakamay na, as nakaitoroh na sya do kabōsor daw no Jodyo a si Haman a pōtot ni Hammedata a kapotōtan ni Agag. ¹¹ Sinpangan na, inbahey ni āri di Haman a kāna, “Sigi, siraw tawotawo saw kan kwarta daw, ki dyira mo na. Parinen mo naw chakey mo dyira.”

¹² Do chaasa poho naw kan tatdo a karaw no manōma a bohan, tinawagan san Haman sikritaryo na saw ni āri. As inbahey na dyiraw bilinaw tan maytolas sa dyirad opisyalis saw, gobirnadador saw, kan siraw magtotoray saw do tabo probprobinsya. Naiyōlog nya bilin do kāda kapaychirin kan sigon do kāda kapaytolas do intīro a pagāryan, as kan naitolas do ngaran ni Āri Ekserses kan nasilyowan so singsing naw. ¹³ Inwaras dan natoboy saw nya bilin dyirad tabo probinsya saw do pagāryan ni āri. Naitolas do bilinaw a maipadiman sa tabo Jodyo, magtotobo kan matotoneng, mababakes kan adedekey. On, maipadiman sa tabo do asa karaw, do chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho

naw kan dadwa bohan a mayngaran so Adar. Maipadiman sa a abo kāsī, kan masamsam paw dyira da saw. ¹⁴ Iyaw kopya no nya bilin, ki maitoroh do kāda probprobinsya kan maibahebahey a pamakatoneng do tabo a tawotawo tan makasagāna sa do dāwri a araw.

¹⁵ Do bilin ni āri, in-godegodes daw nangay no natoboy saw, kan inpakatoneng daw nya bilin do Sosa a sintro no pagāryan. Chinariribok da do syodad no Sosa. Ki sa āri kan Haman, ki myan sa minom so palek.

4

No Kapamasidong ni Mordokeo di Ester

¹ Do nakatonengaw ni Mordokeo so tabo a naporiparin, pinirit naw laylay naw do kapagmamayo na. Naylaylay so makersang, nakapayokpok nas ahbek do oho na, as nakapanakenakey na do irahemaw no syodad a magdongdong-aw so malyak do oltimo a kaliday na. ² Ki tod a nachipanda do rowanganaw no palasyo, ta abaw maylaylay so makersang a mapalobōsan a somdep. ³ Do kāda probprobinsya a nakaibaheyan no bilinaw ni āri, myan taywara kapagdongdong-aw dan Jodyo saw parayayan da so kapagayonar, katanyis, kan arimbāngaw. Kārwan dyiraw naylaylay so makersang, kan nadibadibat sad ahbek.

⁴ Do nakaibahey daw sya no magsirsirbi saw ni Ester a mababakes kan yonoko saw so maynamot do pariparinen naw ni Mordokeo, taywara nariribokan. Do dāwri, napaiyangay so

laylay ni Mordokeo tan sokatan naw laylay naw a makersang, ki rinawat aba ni Mordokeo. ⁵ Nyaw naynamotan na a pinatawagan ni Ester si Hatach a asa dyirad yonoko saw a tinongdo ni āri a magsīrbi dya. Tinoboy na si Hatach a mangay di Mordokeo, ta ipaiyahes na an āngo mapariparin di Mordokeo kan āngo ta parinen naw komwan. ⁶ Dawa, nangay si Hatach di Mordokeo do plāsaw no syodadaw do salapenaw no rowangan no palasyo. ⁷ Ki inbahey ni Mordokeo di Hatach tabo napariparinaw dya kontodo bidangaw no kwarta a inkari ni Haman a itoroh do pangapyan no āri so kwarta para do kaipadiman da so tabo Jodyo. ⁸ Nanoroh pa si Mordokeo so kopya no bilinaw a naipakatoneng do Sosa a maynamot do kaipadiman na sira. Chindaw na di Hatach a ipaboya na di Ester kan ilawlawag na dyaw mapariparinaw. Inmandar pa ni Mordokeo a mangay a machikakaāsi si Ester di āri tan chāsi na saw Jodyowaw.

⁹ Naybidi si Hatach, kan inpadāmag na di Ester inbaheyaw dya ni Mordokeo. ¹⁰ Ki pinaybidi dana ni Ester si Hatach, kan binata na dya a ibahey na di Mordokeo nya a kāna, ¹¹ “Tabo no opisyalis saw ni āri kan tawotawo saw do probinsya saya, ki chapatak da a no aran sino a mahakay mana mabakes a somdep do makatayrahemaw a paraāngan a maypasngen di āri a dya natawagan, machita maipadiman, ta asa lang linteg. Abaw makadichan do dyaya malaksid an patongdohen dya ni āri iyaw balitokaw a baston na. An komwan, maipadiman aba. Ta an yaken, makabohan danayaw homnabas makayapo do

nakatawagaw dyaken āri.”

¹² Do nakapakarapitaw no nya inpaibahey ni Ester di Mordokeo, ¹³ inpapabidi na inpaibahey nya atbay na di Ester a kāna, “Iktokto mwaba a imo lang dya maparoparo do tabo a Jodyo maynamot ta myan ka do palasyo. ¹⁴ Ta an itmen mo dangoy mo do ōras a akma syay, mangay anchi a yapo do matarek a yanan pakalmonawan kan pakaisalakānan dan Jodyo saya. Ki imo, madiman kanchi kan mabonchiw kapotōtan āmang mo. Kan sino makapatak? Āngonchan no nayparinan mwa rēyna, ki para do akmas komwanaya chimpō.”

¹⁵ Sinpangan na, inpaibahey dana ni Ester nya atbay na di Mordokeo a kāna, ¹⁶ “Na, akpehen mo sa tabo Jodyo saya a myan do Sosa ah, as kapagayonar nyo kan pangdakdaw nyo yaken. Koman mana minom kamo aba so aran āngo do mārāw kan mahep do irahem no tatdo a karaw. Aran yaken kan siraw magsirsirbi saya dyaken a mababakes, ki magayonar kami a akma dyinyo. Katayoka na, mangay akonchi di āri a aran maikontra do linteg. As an nyaw kadimanan ko, sigi, kadimanan ko na.”

¹⁷ Do dāwri, komnaro si Mordokeo kan tinongpal na tabo inbilin naw ni Ester.

5

No Kaāwis ni Ester si Āri kan si Haman do Asa Pasken

¹ Do chatatdo naranaw a karaw no kapagayonar ni Ester, pinaylaylay naw laylay no rēyna. As nakangay na naytēnek do makatayrahemaw a

paraāngan no palasyo do somalapaw do kwarto a yanan no trono ni āri. Do dāwri, myan a maydisna si āri a somalap do rowanganaw. ² Do nakaboya naw si Rēyna Ester a myan a maytēnek do gagan, chinahwahok na. Dawa, pinatongdo na di Ester baston naw a balitok a inigpet na. Naypasngen si Ester, kan sinalid naw tobwanaw no baston ni āri. ³ Sinpangan na, inyahes ni āri a kāna, “Āngo akdawen mo, mo Rēyna Ester? Chabābang mwaba ibahey, ta ara pan mandad kagodwa no pagāryan ko, maitoroh dyimo.”

⁴ Tinbay ni Ester a kāna, “An pakahwahokan mo, mo āpo āri, chakey kwaw inyo a awīsen kan Haman sichahep do pasken kwaw a insagāna ko a para dyimo.”

⁵ Insigīda inbilin ni āri a kāna, “Ibahey nyo a bēbelan Haman mangay dya tan maparin namen chakey ni Ester.” Dawa, nangay sa āri kan Haman do paskenaw a insagāna ni Ester. ⁶ Ki do kadama daw a minom so palek, inyahes danan āryaw di Ester a kāna, “Āngo chakey mo a akdawen? Aran manda pad kagodwan pagāryan kwaya, maitoroh anchi dyimo.”

⁷ Ki binata ni Ester a kāna, “No chakey ko kan akdawen ko, ki nya: ⁸ An mahwahok ko pa imo mo āri, as kan makahwahok dyimo kaitoroh mos yahes kwaya kan katongpal mos akdawen kwaya, mangay kamo pakono mo āpo āri kan Haman anchan delak do pasken dana a isagāna ko dyinyo. Do dāwri dananchiw kaibahey kos chakey ko.”

No Panggep ni Haman a Kadiman si Mordokeo

⁹ Do dāwri a araw, minohbot si Haman a siraragsak a yapo do paskenaw ni Ester, kan mapaw danaw kapangtokto na. Ki do nakaboya naw si Mordokeo do rowanganaw no palasyo a malidyat pa a maytēnek a mangipaboyas kaanyib na sya, taywaraw nakapakasoli na. ¹⁰ Aran komwan, pinenpen naw oltimwaw a soli na kan somnabat. Sinpangan na, ināwis na saw sīt na saw kan si baket na a si Seres a machirapa dyira. ¹¹ Do dāwri, inpangas na dyiraw kāron kinabaknang na kan iyaw kāron pōtot na mahahakay. Inpangas na paw tabo nakaitoroh dya ni āri so pammadāyaw, kan maypāngo iyaw nakapatohosaw ni āri so saad na a iya danaw katotohosan dyirad opisyalis na saw. ¹² Innāyon pa ni Haman a kāna, “Nawri aba lang, ta yaken lang a maychatanyiw ināwis ni Rēyna Ester a rārayay ni āri do insagāna naw a pasken. Tori naranaw yamen a awisen kan āri anchan delak. ¹³ Ki marārayawaya tabo gānas ko do dawri a Mordokeo a Jodyo an maboyaboya ko a maydisna do salapenayan palasyo.”

¹⁴ Tinbay ni Seres a baket na kan siraw sīt na saw a kon da, “Namna, āngo ngamin ta dyi ka mapaparin so pangbitāyan sya a dadwa poho kan dadima kamitros so katohos? Anchan mabekas, yahes mod āri a ipabitay na daw si Mordokeo. An tayokaw nawri, makapachirayay kad āri a mangay do pasken a siraragsak.” Chinasoyot ni Haman nawri a inbahey da dya, kan napaparin so pangbitāyan.

6

No Kaipadāyaw ni Āri si Mordokeo

¹ Do dāwri a mahep, makapakaycheh abas āri. Dawa, inpahap naw librowaw a nakaitolasan mapariparin do pagāryan kan inbāsa da dya. ² As kan nadongso daw yananaw no naitolas maynamot do nakapaybahebahey naw ni Mordokeo so pangta daw a mangdiman si āri. Sa Bigtana kan Teres, dadwaw a yonoko a magbanbantay do asdepanaw no kwarto ni āri a nangipangta sya. ³ Inyahes ni āri a kāna, “Āryoriw naitoroh a gon-gona kan pam-madāyaw di Mordokeo do dyaya pinarin na?”

Ki tinbay dan magsirsirbyaw a kon da, “Abaw naitoroh dya.”

⁴ Inyahes ni āri a kāna, “Sino saw opisyalis ko a myan do atataya no palasyo?”

Ki kosto a somdep si Haman do mamangketaw do gagan a paraāngan no palasyo tan yangay na akdawen a mabitay si Mordokeo do insagāna naw a pangbitāyan sya. ⁵ Ki tinbay dan magsirsirbi saw a kon da, “Toryayas Haman a maytēnek do gagan a mangnanaya machisarita dyimo.”

“Pasdepen nyo pa dya,” inbilin ni āri.

⁶ Do nakapakasdep naranaw ni Haman, inyahes dya ni āri a kāna, “Āngo paro maganay a parinen do tawowaw a chasoyot ko a padayāwan?”

Ki no iniktokto ni Haman, “Ari pawriw matarek a tawo a chasoyot ni āri a padayāwan an dya yaken?” ⁷ Dawa, tinbay ni Haman a

kāna, “Para do tawowaw a chasoyot no āri a padayāwan, ⁸ mapahap kas laylayaw no āri a paylaylaylay mo kan kabalyowaw a pagkabkabal-yowan mo a nabistyan so sinan korona mwaw. ⁹ As kaipahap mos asa dyirad katotohosan naw a opisyal mo, ta iyaw manglaylay so tawowaw a chasoyot mo a padayāwan. Iya paw mangidaōlo so nakasakayaw do kabalyo a mayam do kalsāda saya do irahem no syodad, as kaipaingēngengey mo sya do opisyal mwaw so nya: ‘Chiban nyo! Komwan maparin do tawo a chasoyot ni āri a padayāwan!’ ”

¹⁰ Sinpangan na, binata ni āri di Haman a kāna, “Ngay, kabelan mo yangay mwa hapen laylay saw kan kabalyowaw, as kaparin mos binata mwaya di Mordokeo a Jodyo. Ari a maydiy-disna dwa rowanganaya no palasyo. Kanakmen mo ah, parinen mwa tabo binata mwaya.”

¹¹ Dawa, yay na inhap ni Haman laylay saw kan kabalyowaw. Do dāwri, linaylayan na si Mordokeo, as nakaidaōlo na sya a sisasakay do kabalyo do kalkalsādaw do irahem no syodad. Do kayan daw do kalkalsāda, ingēngengey ni Haman, “Chiban nyo. Komwan maparin do tawo a chasoyot ni āri a padayāwan.”

¹² Katayoka no nya, naybidi dana si Mordokeo do rowanganaw no palasyo. As si Haman, binēbelan naw somnabat a naytatalob so rōpa na maynamot do asnek na. ¹³ Inistorya na di Seres a baket na kan do tabo sīt na saw daw tabo naporinaw dya.

Do dāwri, binata ni Seres kan mamagbaga na saw a sīt na a kon da, “Ayya. Tori dana

mangrogiw kabo mos toray mo maynamot di Mordokeo a yapo do kapotōtan no Jodyo. Mahomis mo paba, basbāli a rārayawen narana imo.”

¹⁴ Do kadama da paw a machisarsarīta dya, nawara saw yonoko saw ni āri, kan kinalokalo da si Haman a mangay do paskenaw a insagāna ni Ester.

7

No Kadiman ni Haman

¹ Dawa, nangay si āri kan si Haman a nachakan di Rēyna Ester. ² Do kadama daw a minom so palek do somaronwaya nakangay da, inyahes dana mirwa ni āri di Rēyna Ester a kāna, “Changori mo Rēyna Ester, āngo chakey mo a akdawen? Aran manda pad kagodwan pagāryan kwaya, maitoroh anchi dyimo.”

³ Ki tinbay ni Rēyna Ester a kāna, “Mo āpo āri, an makahwahok dyimo, palobōsan mo pa yaken a mabyay kan siraw kapayngay kwaya a tawotawo. Nyaw pangdakdaw ko dyimo. ⁴ Ta nailāko kami naya kan siraw kapayngay ko saya tawotawo a marārayaw, madiman, kan mabo. Amnan tod kami sawen lang a nailāko a para adīpen a mahahakay kan mababakes, maylilyak ako paba, ta manawob abaw nya kaidadanesan namen a pangistorbo ko dyimo.”

⁵ Ki inyahes ni Āri Ekserses di Rēyna Ester a kāna, “Sino nawri a tawo a matored a namarin so komwan? Dino yanan na?”

⁶ Tinbay ni Ester a kāna, “Abaw matarek a mangidadanes kan kabōsor namen an dya iyaw nya marahet a tawo a si Haman.”

Do dāwri, oltimo nakāmo ni Haman do salapen ni āri kan rēyna. ⁷ Naychakatkat si āri a makasokasoli a minohtot do pagpaskenanaw, as nakangay nad minoyonganaw no palasyo. Ki si Haman, ki natokos a nangikakaāsi so byay na di Rēyna Ester, ta madlaw narana a nakadisisyon āryaw a mangdōsa sya.

⁸ Do nakapaybidyaw ni āri a yapo do minoyonganaw no palasyo a komwan do pagpaskenanaw, kosto a rinokoban ni Haman paypuktadanaw a yanan ni Ester a machikakaāsi.

Nakaboyaw syan āri, inyagay na a kāna, “Hoy! Aran si rēyna, chakey nawri no nya tawo a oknoden do salapen ko do mismo a palasyo ko?”

Nakaichirinaw sya ni āri, pinongosan das oho si Haman no yonoko saw. ⁹ Sinpangan na, binata ni Harbona a asa dyirad yonoko saw a magsirsīrbi di āri a kāna, “Aryaw pinatnek ni Haman do bahay na a dadwa poho kan dadima kamitros so katohos a pangbitāyan nas Mordoqueo a nangisalākan so byay mo do inbahey naw, mo āpo āri.”

Inmandar ni āri a kāna, “Bitāyen nyo daw si Haman!” ¹⁰ Dawa, binītay da si Haman do pinarinaw a pangbitāyan di Mordoqueo. Do dāwri, nabawan solyaw ni āri.

8

No Kaikeddeng no Kapachigobat Dan Jodyo

Saw

¹ Do dāwri a araw, intoroh ni Āri Ekserses di Rēyna Ester tabo tana kan warawara ni Haman a kabōsor dan Jodyo. As si Mordoqueo, makangay dana do salapen ni āri maynamot ta inbahey ni Ester a kabagyan na. ² Inakso ni āri do kakamay naw singsing naw a pangsilyo na a inbabāwi na di Haman, as nakaitoroh na sya di Mordoqueo. As si Ester, ki tinongdo na si Mordoqueo a mangaywan so tana kan warawara naw ni Haman.

³ Sinpangan na, minirwa dana nachisarīta si Ester di āri, kan sinakban naw kokod naw. Nachikakaāsi a penpenen pakono ni āri iyaw marahetaw a pinanggep ni Haman a kapotōtan ni Agag a maikontra dyirad Jodyo saw. ⁴ Do dāwri, pinatongdo ni āri di Ester baston naw. Dawa, naybangon kan naytēnek do salapenaw ni āri.

⁵ Binata ni Ester a kāna, “An pakahwahokan mo, mo āpo āri, kan mahwahok ko pa imo, as kan iktokto mo an maganay, maytolas ka pakono so bilin a mamenpen so kaipatongpal no bilinaw ni Haman. On, ta si Haman a potōt ni Hammedata a kapotōtan ni Agag, ki inpaiwaras naw tolas saw a pangipadiman so tabo Jodyo do tabo probprobinsya do intiro a pagāryan. ⁶ Ta maypāngo ko a ibtoran kaboya ko so karārayaw dan kapayngay ko saya Jodyo? Maypāngo ko a itored kadiman das kakabagyan ko saw?”

⁷ Ki binata ni Āri Ekserses di Rēyna Ester kan di Mordoqueo a Jodyo a kāna, “Maynamot ta chakey ni Haman a dimanen saw Jodyo,

inpabītay ko kan intoroh ko a tābo di Ester tana kan warawara na. ⁸ Sichangori, maparin nyo maytolas so chakey nyo para dyirad Jodyo saw do ngaran ko kan silyowan nyo so singsing kwaw. Ta iyaw naikeddeng dana do ngaran ko a āri kan nasilyowan danas singsing ko, ki maparin ko paba ibabāwi.”

⁹ Do chadadwa naw a poho kan tatdo a karaw, do chatatdo naw a bohan a mayngaran so Siban, pinatawagan sa ni Mordokeo sikritaryo na saw ni āri. Intolas da tabo bilinaw ni Mordokeo dyirad Jodyo saw, opisyalis saw, gobirnadador saw, kan magtotoray saw no asa gasot, dadwa poho kan papito a probinsya yapo do Indya a mandad Etiopya. Siraw nya bilin, ki naitolas sa do kāda kapaychirin kan kapaytolas no kāda probinsya kan komwan do kapaychirin kan kapaytolas dan Jodyo. ¹⁰ Pinaitolas ni Mordokeo do ngaran ni Āri Ekserses kan nasilyowan so singsingaw ni āri a pangsilyo. Katayoka na, inpaipaw-it naw tolas saw dyirad natoboy saw a nakasakay do matataray saw a kabalyo a naitatārek a nadām para do kapagsīrbi di āri.

¹¹ Siraw nya tolas, ki pamalōbos no āryaw dyirad Jodyo saw do kāda syodad a makpekpeh a mangitēnek so byay da. On, mapalobōsan sa mangrārayaw, mangdiman, kan mangbo so aran sino a tawotawo do aran āngo a probinsya a magarmas a mangdarop sira kontodo kabahay mana anak da, as kan masamsaman paw dyira da saw. ¹² Iyaw nya bilin, ki maipatongpal do intīro a pagāryan no Persya do arawaw a naikeddeng a kadiman siras Jodyo saw. On,

nya araw, ki do chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho naw kan dadwa bohan a mayngaran so Adar. ¹³ Iyaw kopyaw no bilin, ki maitoroh a linteg do kāda probinsya kan maipakatoneng dyirad tabo tawotawo tan nakasagāna saw Jodyo do dāwri a araw a mama-hes dyirad kabōsor da saw. ¹⁴ Do mandar ni āri, siraw natoboyaw a nakasakay do kabalyo saw a dyira ni āri, ki nagpataray sa a nangay do nakatoboyan daw. Aran do sintrwaw a yanan gobyirno do syodad a Sosa, ki naiwaras nawri a bilin.

¹⁵ Sinpangan na, komnaro a yapo do yanan āri si Mordokeo a nakalaylay so asol kan maydak a laylay ni āri kan obi a ayowayob a kāpa, as kan sikokorona so nabistyan so balitok. Do syodad no Sosa, ki magariwāwa sa maynamot do kasoyot da. ¹⁶ As an maynamot dyirad Jodyo saw, mapaw danaw aktokto da. Masoyot dana sa, as kan myan dana dyiraw ragsak kan dāyaw a yapo do tawotawo. ¹⁷ Do kāda probinsya kan kāda syodad a nakaipakatonngan no bilinaya ni āri, nasoyosoyot sa kan nagragragsak saw Jodyo a nangsilibrar do nakapamarin das pasken. Do dāwri, āro saw tawotawo a dya Jodyo, nayparin a Jodyo maynamot do kāmō da dyirad Jodyo saw.

9

No Kadiman Dan Jodyo Siras Kabōsor Da Saw

¹ Do chaasa poho naw kan tatdo a karaw, do chaasa poho naw kan dadwa a bohan no

mayngaran so Adar, iyaw nyaw arawaw a kaipa-tongpal no bilinaw ni āri. Do dāwri a araw, ha-hawen dan kabōsor saw no Jodyo a rārayawen da sa. Ki basbāli a naybadichid naparin, ta siraw Jodyowaw, nangābak siras mangipsokaw dyira. ² Do kāda syodad do tabo probinsya do intīro pagāryan ni Āri Ekserses a yanan dan Jodyo saw, ki naychichipeh sa a mangdarop so aran sino a manghawahaway a mangrārayaw sira. Abaw nakaitored a machilāban dyira, ta chinamo sa no tabo tawotawo saw. ³ As siraw tabo magtotoray do kāda probinsya, opisyalis, gobirnadōr, kan pinakainawan saw ni āri, sinidongan da saw Jodyowaw maynamot ta chamo das Mordokeyo. ⁴ Magdindināmag dana do tabo probinsya a nayparin dana mabīleg a tawo si Mordokeyo do palasyo kan maypaypabīleg pa. ⁵ Maynamot ta komwan, pinarin dan Jodyo saw no chinakakey da dyirad kabōsor da saw. Diniman da sa a tabo so ispāda kan sinapasapad da sa.

⁶ Do syodad a Sosa a sintro no gobyirno, ki dadima gasot a tawotawo diniman da. ⁷ Diniman da sa pa, sa Parsandata, Dalpon, Aspata, ⁸ Porata, Adalya, Aridata, ⁹ Parmasta, Arisay, Ariday, kan Baysata. ¹⁰ Siraw nyaw asa pohwaw a mahahakay a pōtot ni Haman a potōt ni Hammedata a kabōsor dan Jodyo saw. Aran komwan, nagsamsam sabaw Jodyowaw.

¹¹ Do dāwri pa araw, iyaw bidang dan diniman da saw do Sosa a sintro no gobyirno, ki naipakatoneng do āryaw. ¹² Ki binata ni āri di Rēyna Ester a kāna, “Do syodadaya lang no Sosa, ki myan

dadima gasot a diniman dan Jodyo saw kontodo asa poho saw a pōtot ni Haman. Aysa! An komwan, maparin a mangamangay paw pinarin dad kadwan saya probinsya. Changori, āngo chakey mo a akdawen? Maitoroh anchi dyimo. Āngo paw yahes mo? Matongpal panchi.”

¹³ Ki tominbay si Rēyna Ester a kāna, “An makahwahok dyimo mo āri, palobōsan mo pakono saw Jodyo saya do dya Sosa a mamarin dananchi anchan delak so pinarin daya changori a araw. Akdawen ko pa dyimo a ipalōdyit mo pakono saw bangkay daw no asa poho saw a pōtot ni Haman do pangbitāyan.”

¹⁴ Dawa, inmandar ni āri a maparin nyaya. Naipakatoneng iyaw bilin do Sosa, kan naipalōdyit bangkay da saw no pōtot ni Haman.

¹⁵ Do chaasa poho naw kan apat a karaw do bohan no Adar, naychichipeh dana saw Jodyowaw, kan nangdiman dana sa so tatdo a gasot a mahahakay do syodadaw no Sosa. Ki aran do dāwri, ki nagsamsam saba.

¹⁶ Masaw a siraw Jodyowaw do probinsya saw, naychichipeh pa sa a nangitēnek so byay da. Nakalmonaw sa do kabōsor da saw do nakadiman daw so papito a poho kan dadima ribo, ki nagsamsam saba.

¹⁷ Naparin nyaya do chaasa poho naw kan tatdo a karaw do bohan no Adar. As do chaasa poho naw kan apat a karaw, ki naynahah sa, as kan pinarin da a araw no kapagpista kan kapagragragsak.

¹⁸ Siraw Jodyo saw do Sosa, ki naychichipeh sa do chaasa poho naw kan tatdo kan chaasa poho naw kan apat a karaw. As do chaasa poho

naw kan dadima karaw, ki naynahah sa, as kan iyaw nyaw pinarin da a araw no kapagpista kan kapagragsak. ¹⁹ Nyaw naynamotan na a siraw Jodyo saw a omyan do dēdekey saw a idi, magragsak sa a mangsilibrar kan magpista do chaasa poho naya kan apat a karaw do bohan no Adar. Pistaen daw nya araw, kan maysinririgālo sa do katakatayisa dyira.

No Pista no Porim

²⁰ Intolas ni Mordokeo iyaw naparin saya, as kan nagpaw-it so tolas dyirad tabo Jodyo saw a masngen kan mateng do tābo probinsya saw no pagāryan ni Āri Ekserses. ²¹ Inbilin na dyira a pistaen daw chaasa poho naya kan apat kan chaasa poho naya kan dadima araw do bohan no Adar do kāda tawen. ²² Siraw nya araw, nakapakalmonaw dan Jodyo do kabōsor da saw. As nya bohan, nakapaybadichid no liday daw a nayparin a kasoyotan, kan nakapaybadichid no kapagdongdong-aw daw a nayparin a kapagragsak. Intolas na dyira a siraw nya araw, ki pistaen da, magragsak sa, maysinririgālo sa so makākan, as kan rigālowan da saw mapobri saw. ²³ Tinongpal da san Jodyo saw nya a bilin ni Mordokeo, kan pinayparin daw nya a pista a silsilibraren da do kāda tawen.

²⁴ Si Haman a pōtot ni Hammedata a yapo do kapotōtan ni Agag a kabōsor no tabo Jodyo, inpangta naw kaipadiman na siras Jodyo. Iyaw nagpabōnot so mapangarananaya so Porim a nangikeddeng so araw a karārayaw kan kapatawos da siras Jodyo saw. ²⁵ Ki do nakapakarapit

naw di āri no nya pangta, nangikeddeng si āri so naitolas sa a bilin a iyaw nya marahet a pinanggep ni Haman a maikontra dyirad Jodyo saw, ki naybidi do mismo na inawan. As iya kontodo pōtot na saw, ki nabītay do pang-bitāyan. ²⁶ As dawa, Porim naipangaran do dya saya araw a yapo do chirin a “por”.* Maynamot do tabo a naitolas do tolasaw ni Mordokeo kan naporiparin saw dyirad Jodyo saw, ²⁷ pinayparin daw nya dadakay da para dyira kan dyirad kapotōtan da kan aran siraw machirapaw anchi dyira.† As dyi da polos a hātan a silsilibraren nya dadwa karaw do kāda tawen do naikeddeng a chimpo kan akmas nakaitolas naw. ²⁸ Siraw nya araw, ki machita nakmen kan ngilinen no kāda kapotōtan do kāda pamilya kan do kāda probinsya kan do kāda syodad. As siraw nya araw no Porim, ki machita polos a dya katngan a silibraren no Jodyo mana wayaken maypānam pa dyirad kapotōtan da.

²⁹ Katayoka na, aran si Rēyna Ester a pōtot ni Abihail kontodo si Mordokeo a Jodyo, ki namarin so tolas a mangipaboya so toray a pangpaneknek na so dāmwwaw a tolas ni Mordokeo maynamot do Porim. ³⁰ Siraw kopya saw no tolas, ki naipaw-it sa do tabo a Jodyo do asa gasot dadwa poho kan papito a probinsya do intīro a pagāryan ni Āri Ekserses. Naitolas a myan pakono kaydamnayan no kapangtokto kan kaoyodan. ³¹ Naitolas pa a magpista sa kan siraw kapotōtan da do araw saw no Porim do kosto a chimpo akmas pariparinen

---

* **9:26** 9:26 Est. 3:7 † **9:27** 9:27 Est. 8:17

daw a kapangdāg so kapagayonar kan chimpo no kapagdongdong-aw. Inbilin daw nya da Mordoqueo a Jodyo kan Rēyna Ester. ³² Iyaw nya bilin ni Ester nangipaneknek siras pariparinen maynamot do kasilibrar so Porim, as kan naitolas nyaya do librowaw a pakaitolasan mapariparin do pagāryan.

10

No Kabīleg Da Āri Ekserses kan Mordoqueo

¹ Napagbwis si Āri Ekserses so inkapilitan dyirad tawotawo saw do intīro a pagāryan na a aran siraw omyanaw do payis no kanayan. ² Tabo mabibīleg kan makaskasdāaw saw a pinarin na kontodo kakomplito no pakasaritāan nakapatohos naw si Mordoqueo dō matohos a saad, ki naitolas do librowaw no pakasaritāan dan ar-āri daw do Persya kan Medya. ³ Si Mordoqueo a Jodyo, iyaw somarono di Āri Ekserses so saad. Anyiben kan chadaw dan kapayngay na saw a Jodyo. Intarabāko naw kaganayan dan tawotawo na saw, kan iyaw paypaganayan da do masakbayan no tābo Jodyo.

Chirin ni Āpo Dyos
Ibatan: Chirin ni Āpo Dyos (Bible)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ibatan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

eadda728-8d3f-59ce-b1f6-7f4690e1023d